

Αιμιλία Καραλή

Οι λογοτεχνικές καταγραφές της ταπείνωσης είναι πολλές, η καθημερινή πραγματικότητα όμως τις ξεπερνάει. Το επιθανάτιο «Δεν μπορώ να αναπνεύσω» του Φλόιντ είναι συνθήκη ζωής για την πλειοψηφία των ανθρώπων σήμερα — και κυριολεκτικά και μεταφορικά.

Η δολοφονία του Τζορτζ Φλόιντ μοιάζει να άναψε ένα σπύρτο στον πλανήτη, που πυροδότησε χιλιάδες διαδηλώσεις και διαμαρτυρίες. Η εικόνα του αβοήθητου Φλόιντ κάτω από το γόνατο του αστυνομικού και η μάταιη ικεσία του, θύμισαν την εικόνα του μέλλοντος που έδινε στον Γουίνστον Σμιθ ο βασανιστής του στο 1984 του Όργουελ: «*Αν θέλεις μια εικόνα του μέλλοντος φαντάσου μια μπότα να πατάει ένα ανθρώπινο πρόσωπο, για πάντα*».

Ήδη από το 1907, όμως, ο **Τζακ Λόντον** είχε γράψει για τη **Σιδερένια φτέρνα**, δηλαδή τον αδίστακτο και τρομερό δεσποτισμό που θα συνέθλιβε την ανθρωπότητα αν εκείνη δεν απαλλασσόταν από τους οικονομικούς και πολιτικούς εκμεταλλευτές της.

Οι λογοτεχνικές καταγραφές της ταπείνωσης είναι πολλές, η καθημερινή πραγματικότητα όμως τις ξεπερνάει. Το επιθανάτιο «**Δεν μπορώ να αναπνεύσω**» του Φλόιντ είναι συνθήκη ζωής για την πλειοψηφία των ανθρώπων σήμερα και κυριολεκτικά και μεταφορικά.

Οι ανάσες μας δυσκολεύουν μέσα σε ένα περιβάλλον από τους ρύπους των βιομηχανικών μονάδων που καταναλώνουν το οξυγόνο για να αποκομίσουν κέρδη για τους ιδιοκτήτες τους. Εκατομμύρια άνθρωποι, κάθε ηλικίας, αργοσβήνουν εισπνέοντας τοξικά στοιχεία δουλεύοντας σε άθλιες συνθήκες για να εξασφαλίσουν τη δική τους επιβίωση και την ευμάρεια άλλων.

Άλλοι αναγκάζονται να ζήσουν σε μια ατμόσφαιρα μίσους, ταπείνωσης και θανάτου. Πολλών οι αναπνοές λιγοστεύουν από το άγχος της δουλειάς, την αγωνία για το μέλλον, τον φόβο μη

και δεν ανταποκριθούν στα κυρίαρχα πρότυπα για την επιτυχία, την κατανάλωση, την αναγνώριση. Αν μπορούσε κάποιος να αποτυπώσει αυτόν τον αναπνευστικό ρυθμό του πλανήτη θα τρόμαζε από την εύθραυστη ισορροπία μεταξύ ζωής και θανάτου, πνοής και άπνοιας.

Πώς μπορούμε άραγε να αναπνεύσουμε αλλιώς; Μπορούμε να εμπιστευτούμε εκείνους και να συμπορευτούμε με όσους -πρώην και νυν εκπροσώπους του πολιτικού και οικονομικού κατεστημένου- μας κλέβουν ουσιαστικά την ανάσα; Είδαμε πολλούς απ' αυτούς να κάνουν «ισχυρές» δηλώσεις, να «πέφτουν απ' τα σύννεφα» βλέποντας τα αποτελέσματα της ακραίας αστυνομικής βίας στη Μινεάπολη του 2020. Όλοι αυτοί λοιπόν προσπάθησαν να καθαρθούν για την αδιαφορία, την απραξία και την ανοχή που επέδειξαν όταν ήσαν στην εξουσία για παρόμοια και ακόμη χειρότερα φαινόμενα.

Η «παράξενη και πικρή σοδειά» του ρατσιστικού μίσους δεν ευδοκιμεί μόνο στις ΗΠΑ

Γιατί επί κυριαρχίας τους ήσαν πολλοί εκείνοι που βίαια στερήθηκαν την ανάσα είτε λόγω χρώματος, είτε λόγω φύλου, είτε λόγω θρησκείας, είτε λόγω εθνικότητας είτε... είτε... Θύματα πάντα της μεγάλης ή της μικρής εξουσίας που κάποιος έχει -ή νιώθει ότι έχει- ήσαν οι κοινωνικά ασθενέστεροι, οι φτωχοί και εξοβελισμένοι, οι χωρίς ιδιοκτησία, οι χωρίς κοινωνική δύναμη. Και όσο αυτά τα θύματα περιορίζουν την οργή τους σε κάποια συγκυρία ή σε κάποιον «ξαναμμένο» και ανάλγητο «αστυνομικό» ή στρατιώτη, τόσο τα περιστατικά θα επαναλαμβάνονται γιατί «ο κόσμος έτσι δεν αλλάζει.»

Όπως δεν έχει αλλάξει επί της ουσίας κάτι από τότε που ο **Άμπελ Μέροπολ** έγραψε το 1937 το ποίημα «**Πικρός καρπός**» που έγινε τραγούδι με ελαφρά παραλλαγμένο τίτλο, το 1939.

Βλέποντας τη φωτογραφία δύο λιντσαρισμένων νεαρών μαύρων στην Ιντιάνα του 1930 ο Μέροπολ αναφέρεται στα κρεμασμένα μαύρα κορμιά με τα πρησμένα μάτια και το στραβό στόμα. Αυτός είναι ο «περίεργος καρπός», που κρατούν τα δέντρα του «γενναίου Νότου» με αίμα στα φύλλα και τις ρίζες, και τη μυρωδιά από την καμένη σάρκα τους να ενώνεται με το άρωμα από τις μανόλιες. Είναι ο καρπός βορά για τα κοράκια, έρμαιο του αέρα, της βροχής και του ήλιου. Είναι «**η παράξενη και πικρή σοδειά**» του ρατσιστικού μίσους.

Το τραγούδι αυτό αποκλήθηκε «τραγούδι του αιώνα», από τους συνηθισμένους στις κατηγοριοποιήσεις Αμερικανούς ειδικούς. Φαίνεται όμως ότι δεν το τραγούδησαν **όλα** τα

χείλη, δεν το ένιωσαν **όλες** οι καρδιές ούτε το σκέφτηκαν καλά **όλοι** οι άνθρωποι. Και οι «περίεργοι καρποί» αποκτούν ποικίλες μορφές, χρώματα, ηλικίες, φύλα. Και τα δέντρα που τους κρατούν ευδοκιμούν σε όλα τα μέρη του κόσμου. Και όσο δεν ξεριζώνεται το «δέντρο» που τους κρατά «ο κόσμος δεν αλλάζει».

Πηγή: **PRIN**